

ਮੌਖੀ ਪੰਜਾਬੀ

PANJABI

MADE EASY

BOOK 1

J.S. NAGRA

PANJABI MADE EASY

Book I

ਸੌਖੀ ਪੰਜਾਬੀ

SIKHBOOKCLUB.COM

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

By

Dr. J.S. NAGRA M.A; M.Ed; Ph.D.

Inspector of Schools (Retd.)

Published by: **NAGRA PUBLICATIONS**

399 Ansty Road, Coventry CV2 3BQ, UK

Tel & Fax : 02476 617314

E-mail : js.nagra@ntlworld.com

Website : www.nagrapublications.co.uk

All rights reserved with the author. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, transmitted in any form or by any means, electrical, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright owner.

ISBN 978 1 870383 01 1

1st Edition : November 1984.

Reprint : August 1986.

2nd Revised Edition : March 1988.

Reprint : August 1989, August 1991, January 1995, September 1997, May 2001, June 2002, January 2006, July 2010, September 2011.

This book is also available from :

1. THE SIKH MISSIONARY SOCIETY UK
10 Featherstone Road, Southall, Middlesex
UB2 5AA, Tel : 0208 574 1902
2. DTF ASIAN PUBLISHERS AND DISTRIBUTORS
117 Soho Road, Handsworth, Birmingham
B21 9ST, Tel : 0121 515 1183
3. GARDNERS BOOKS LTD.
1 Whittle Drive, Willington Drove, Eastbourne, East Sussex,
BN 23 6 QH Tel : 01323 521555
4. GURMAT PARCHAR
21 Brook Road, Northfleet, Gravesend, Kent,
DA11 8RQ. Tel : 01474 326428
5. JAYSONS
267 Soho Road, Handsworth, Birmingham,
B21 9SA, Tel : 0121 554 3384

ACKNOWLEDGEMENTS

My sincere thanks are due to Dr. Mangat Rai Bhardwaj, who read the first draft of the book and gave valuable suggestions.

I am also grateful to Dominic Commanc and Cornlicous Barton students of Panjabi at Sidney Stringer Comprehensive School and Community College, Cox Street, Coventry for illustrating the book.

Finally and above all, I am deeply indebted to my wife, Satwant Nagra, sons Sundeep and Mandeep and daughters-in-law Jasdeep and Ravneet for their inspiration and encouragement throughout. It is largely due to the love and affection I receive at home that allows me to concentrate and work harder.

J.S. Nagra
Author

SIKHBOOKCLUB.COM

INTRODUCTION

This book is the first one in the 'Panjabi Made Easy' series. It is meant primarily for beginners of Panjabi. It may be of use to more advanced learners and teachers of students whose first or dominant language is English. It is also the first book in the series designed for those students preparing for the G.C.S.E. examination in Panjabi.

Slightly modified Roman script is used throughout to facilitate the learning of Panjabi sounds, but not to replace the Panjabi script. I believe that learning the Panjabi script is an exciting intellectual adventure which must not be missed by anyone interested in the language, though it is perfectly possible to learn spoken Panjabi without learning the Panjabi script.

All learners are advised to listen attentively to native speakers of Panjabi. The Panjabi script represents the Panjabi sounds fairly systematically (sometimes more so than the Roman alphabet represents the English sounds), but no script is perfect.

The meanings of some of the words used in each lesson are given in the lesson itself. For meanings of other words, consult the list on pages 45-48.

J.S. Nagra

AN IMPORTANT NOTE ON PRONUNCIATION

Panjabi has ten sounds which are called vowel sounds. These are written with the help of three letters :

ੳ, ਅ and ਏ. They can be divided into three groups.

(i) ੳ group	(u)	ੳ ੳ ੳ
(ii) ਅ group	(a)	ਅ ਐ ਐ
(iii) ਏ group	(i)	ਇ ਈ ਏ

- (i) u ੳ — Like the second sound in the English word **put**.
 ū ੳ — Like the second sound in the English word **boot**.
 o ੳ — Like the second sound in the English word **pole**.
- (ii) a ਅ — Like the first sound in the English word **about**.
 ā ਅ — Like the first sound in the English word **arm**.
 æ ਐ — Like the second sound in the English word **cat** but slightly longer.
 ɔ ਐ — Like the second sound in the English word **pot** but slightly longer.
- (iii) i ਇ — Like the second sound in the English word **fit**.
 i ਈ — Like the second sound in the English word **deep**.
- e ਏ — Like the second sound in the English word **gate**.

Since we had to follow the principle of one sound, one symbol, and since there are more sounds in Panjabi than there are letters in the English alphabet we had to add bars and dots to some of the English letters and to introduce new symbols æ and ɔ

A bar over the symbol (as in ā, i, ū) shows that the sound is long.

A dot under a symbol (as in ੳ, ੳ, ੳ, ੳ) shows that the sound is produced by curling the tongue against the roof of the mouth. It is very important to produce these sounds in this way and not in the English way, otherwise there can be confusion. Without dots, t, d, n should be pronounced as in French and not as in English. (Help should be sought from a teacher of French).

When h occurs after k, t, ੳ, c, p, (as in kh, th, ੳh, ch, chh, ph) it should not be pronounced as a separate sound but the sound preceding h should be pronounced with a strong puff of air.

The symbol ~ when placed over vowel letters indicates that the vowel is pronounced both through the nose and the mouth.

PRONUNCIATION OF PANJABI

t, th, d, dh, n, r, l

and

t, th, d, dh

Look at the following diagrams carefully and note the position of the tongue for pronunciation of the Panjabi sounds compared with that for the English sounds. If you want your spoken Panjabi to be properly understood, avoid pronouncing these sounds like the English t and d.

When you pronounce the English t and d, the tip and the upper side of your tongue touches the gumridge behind the upper teeth.

English t and d

It is important that when you pronounce the Panjabi t th d dh n r l (ਟ ਠ ਡ ਦ ਟ ਝ ਲ) you should curl your tongue backward and the lower side of your tongue touch the hard palate.

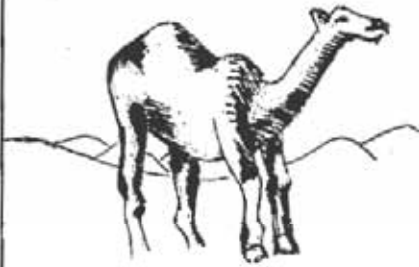
Panjabi t th d dh n r l
 ਟ ਠ ਡ ਦ ਟ ਝ ਲ

When you pronounce the Panjabi t, th, d, dh, ਤ ਥ ਦ ਧ the tip of your tongue should touch your teeth.

Panjabi t th d dh
 ਤ ਥ ਦ ਧ

ਊ Uṙā U

ਊਠ

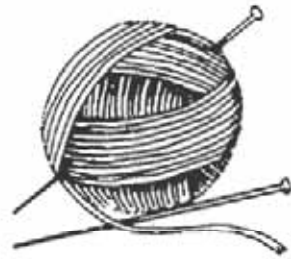
Uṭh

Camel

ਊਨ

Un

Wool

ਅ ਐṙā A

ਅੱਖ

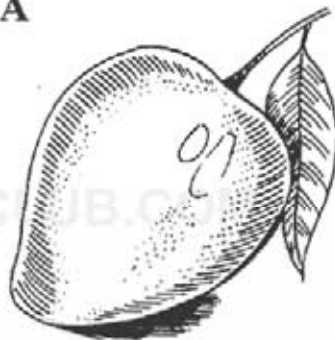
Akh

Eye

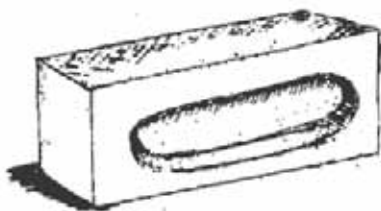
ਅੰਬ

Amb

Mango

ੲ ਈṙī Ī

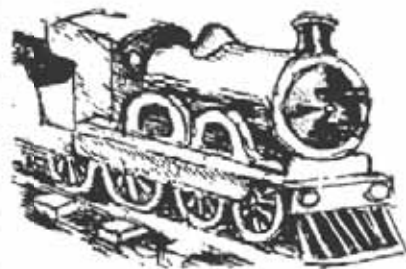
ਇੱਟ

Itt

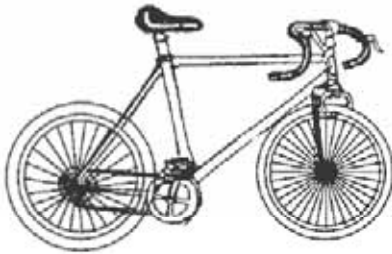
Brick

ਇੰਜਣ

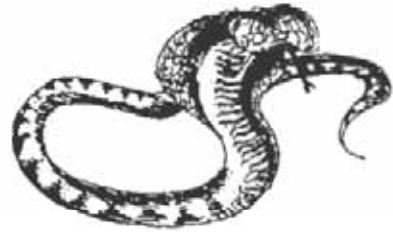
Engine

ਸ Sassā S

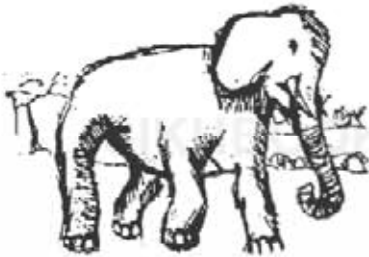

ਸਾਈਕਲ Sāikal Cycle

ਸੱਪ Sapp Snake

ਹ Hāhā H

ਹਾਥੀ Hāthi Elephant

ਹੱਥ Hath Hand

ਕ Kakā K

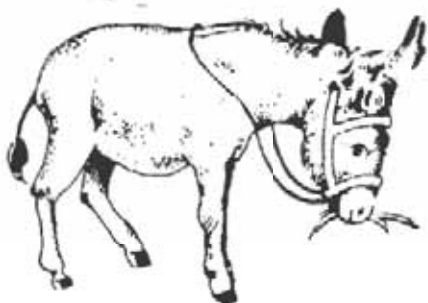

ਕੁਰਸੀ Kursī Chair

ਕੈਮਰਾ Kæmrā Camera

ਖ Khakhā Kh

ਖੋਤਾ Khotā Donkey

ਗ Gagā G

ਗਾਂ Gā Cow

ਗਮਲਾ Gamlā Flowerpot

ਘ Ghaghā Gh

ਘੋੜਾ Ghorā Horse

ਘੜੀ Gharī Watch

ਙ Ngangā Nga

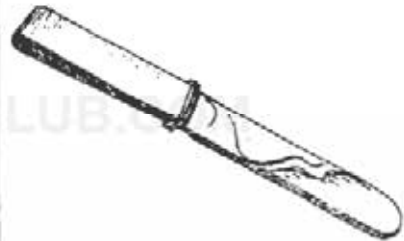
ਙ

This letter is not used to begin a word

ਚ Chachā Ch

ਚਮਚਾ Chamchā Spoon

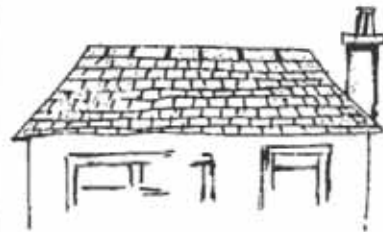

ਚਾਕੂ Chākū Knife

ਛ Chhachhā Chh

ਛਤਰੀ Chhatrī Umbrella

ਛੱਤ Chhatt Roof

ਜ Jajjā J

ਜੱਗ

Jag

Jug

ਜੁੱਤੀ

Jutti

Shoes

ਝ Jhahhā Jh

ਝੰਡਾ

Jhandā

Flag

ਝੋਲਾ

Jholā

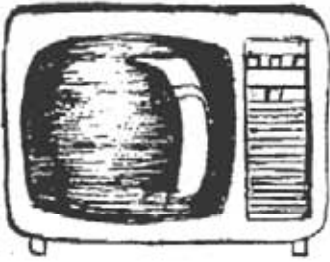
Bag

ਞ Njanjā Nja

This letter is not used to begin a word

ਟ Tāekā T

ਟੈਲੀਵਿਜਨ

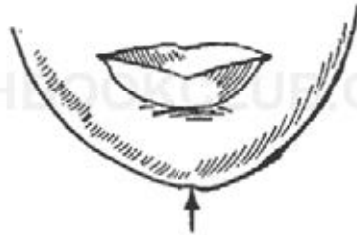
Television

ਟੈਲੀਫੋਨ

Telephone

ਠ Thaṭhā Ṭh

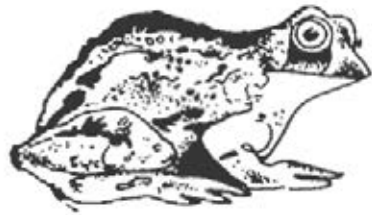

ਠੱਡੀ Thoḍī Chin

ਡ Daddā D

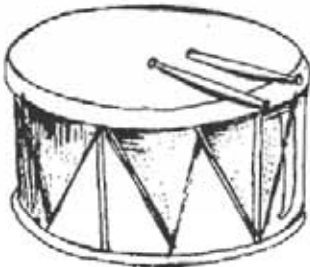

ਡਾਕੀਆ Dākīā Postman

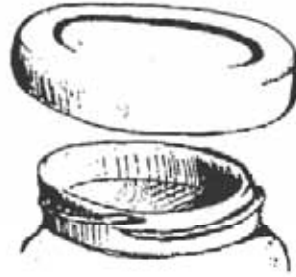

ਡੱਡੂ Daḍḍū Frog

ਢ Dhadhā Dh

ਢੋਲ Dhol Drum

ਢੱਕਣ Dhakkaṇ Lid

ਨ Nānā N

This letter is not used to begin a word

ਤ Tatā T

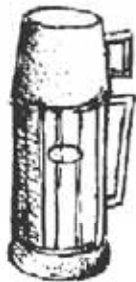

ਤਬਲਾ Tablā Drum

ਤਲਵਾਰ Talwār Sword

ਥ Thathā Th

ਥਰਮੋਸ

Thermos

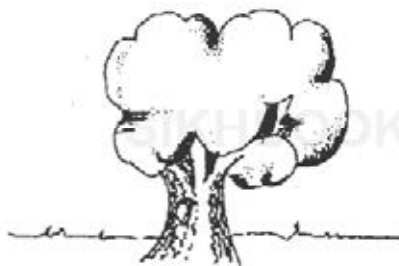

ਥੈਲਾ

Thaelā

Bag

ਦ Dadā D

ਦਰਖਤ Darakhat Tree

ਦੇਧੀ Dodhī Milkman

ਧ Dhadhā Dh

ਧਾਗਾ Dhāgā Thread

ਧਮੋੜੀ Dhamoṛī Wasp

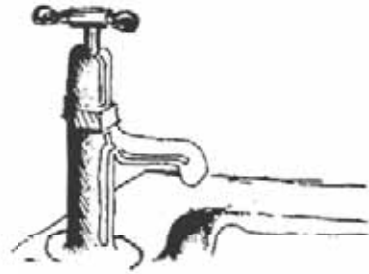
ਨ Nannā N

ਨੱਕ

Nakk

Nose

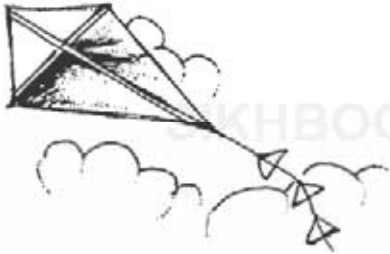

ਨਲਕਾ

Nalkā

Tap

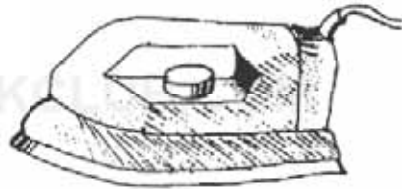
ਪ Papā P

ਪਤੰਗ

Patang

Kite

ਪ੍ਰੈਸ

Press

Iron

ਫ Phaphā Ph

ਫਲ

Phal

Fruit

ਫੁੱਲ

Phull

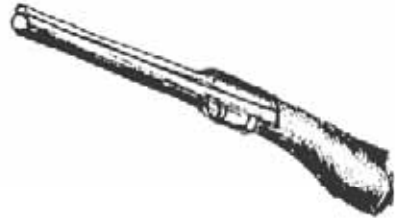
Flower

ਬ Babā B

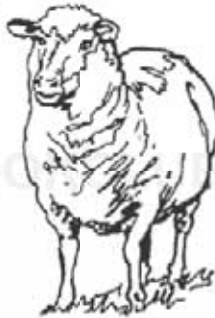
ਬਸ

Bus

ਬੰਦੂਕ Bandūk Rifle

ਭ Bhabhā Bh

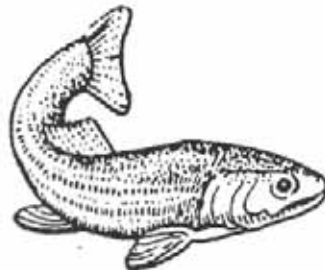

ਭੇਡ Bheḍ Sheep

ਮ Mamā M

ਮੁਰਗੀ Murgī Hen

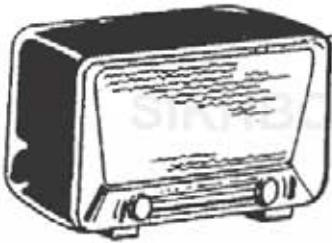
ਮੱਛੀ Machhī Fish

ਯ Yayā Y

ਯੱਕਾ Yakkā Ace

ਰ Rarā R

ਰੇਡੀਓ

Radio

ਰਬੜ

Rabar Rubber

ਲ Lalā L

ਲੱਤ

Latt

Leg

ਲੈਂਪ

Lamp

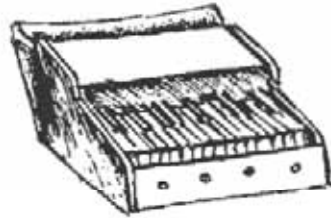
ਵਾ Wawā W

ਵਾਲ

Wāl

Hair

Musical

ਵਾਜਾ

Wājā Instrument

ੜ Rārā R

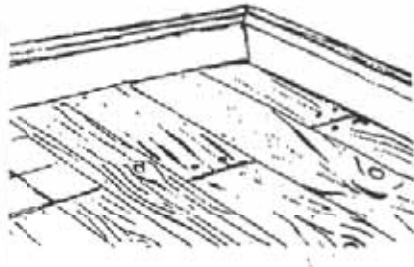

This letter is not used to begin a word

ਸ਼ Shashā Sh

ਸ਼ੇਰ Sher Lion

ਫ਼ਰਸ਼ Farsh Floor

ਖ਼ Khakhā kh

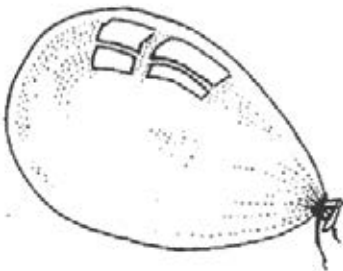

ਖ਼ਰਗੋਸ਼ Khargosh Rabbit

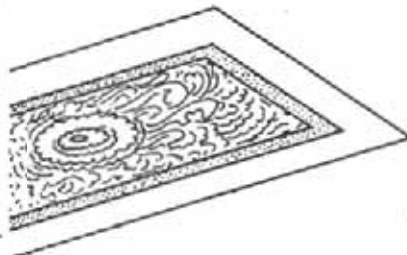

ਖ਼ਤ Khat Letter

ਗ਼ Gagā G

ਗ਼ੁਬਾਰਾ Gubarā Balloon

ਗ਼ਲੀਚਾ Galichā Carpet

ਜ਼ Zazā Z

ਜ਼ੈਬਰਾ

Zebra

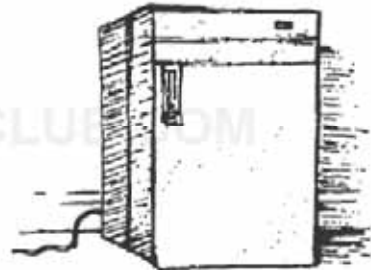
ਜ਼ਿਪ

Zip

ਫ਼ Fafā F

ਫ਼ੁਹਾਰਾ Fuhārā Fountain

ਫ਼ਰਿਜ਼

Fridge

ਲ਼ L

This letter is not used to begin a word

ਪੰਜਾਬੀ ਪੈਂਤੀ (Panjabi Alphabet)

We call Panjabi alphabet Painti ਪੈਂਤੀ। ਪੈਂਤੀ also means thirty-five. There were originally ਪੈਂਤੀ letters in the Panjabi ਪੈਂਤੀ। That is why it is called ਪੈਂਤੀ। The thirty-five letters of the Panjabi Painti are :

ੳ	ਅ	ੲ	ਸ	ਹ
ūrā	æṛā	īṛī	sassā	hāhā
u	a	i	s	h
ਕ	ਖ	ਗ	ਘ	ਙ
kakā	khakhā	gagā	ghaghā	ngangā
k	kh	g	gh	nga
ਚ	ਛ	ਜ	ਝ	ਞ
chachā	chhachhā	jajā	jhajhā	njanjā
ch	chh	j	jh	nja
ਟ	ਠ	ਡ	ਢ	ਣ
ṭākā	ṭhaṭhā	ḍaḍā	ḍhadḍhā	ṇāṇā
ṭ	ṭh	ḍ	ḍh	ṇ
ਤ	ਥ	ਦ	ਧ	ਨ
tatā	thathā	dadā	dhadhā	nanā
t	th	d	dh	n
ਪ	ਫ	ਬ	ਭ	ਮ
papā	phaphā	babā	bhabhā	mamā
p	ph	b	bh	m
ਯ	ਰ	ਲ	ਵ	ੜ
yayā	rārā	lalā	wawā	ṛārā
y	r	l	v	ṛ

ੳ, ਅ and ੲ are called swar ਸਵਰ (Vowels) and the rest are called Vianjan ਵਿਅੰਜਨ (Consonants). Five extra ਵਿਅੰਜਨ have been produced by putting a dot under the Letter. There are

ਸ਼	ਖ਼	ਗ਼	ਜ਼	ਫ਼
shashā	khakhā	gagā	zazā	fafā
sh	kh	g	z	f

ਪੰਜਾਬੀ ਪੈਂਤੀ

ੳ	ਅ	ੲ	ਸ	ਹ
ਕ	ਖ	ਗ	ਘ	ਙ
ਚ	ਛ	ਜ	ਝ	ਞ
ਟ	ਠ	ਡ	ਢ	ਣ
ਤ	ਥ	ਦ	ਧ	ਨ
ਪ	ਫ	ਬ	ਭ	ਮ
ਯ	ਰ	ਲ	ਵ	ੜ
ਸ਼	ਖ਼	ਗ਼	ਜ਼	ਫ਼

At this stage you need not pay any attention to ਙ, ਞ, ਮ and ਗ਼. Most Punjabis never use them in their speech. However, like them, you should be familiar with these letters in order to read those who do use them.

Can you identify these letters now?

ਅ	ਛ	ਵ	ਣ	ਟ
ਢ	ਠ	ਏ	ਓ	ਘ
ਜ	ਲ	ਤ	ਗ	ਯ
ਰ	ਹ	ਮ	ਚ	ਸ
ਖ	ਕ	ਧ	ਙ	ਨ
ੜ	ਬ	ਦ	ਪ	ਵ
ਥ	ੜ	ਫ	ਭ	ਭ
ਲ	ਸ਼	ਗ਼	ਫ਼	ਖ਼
		ਜ਼		

Mukta (a) ਮੁਕਤਾ No Sign

<p>ਬਸ Bus to finish</p>	<p>ਘਰ Ghar House</p>	<p>ਸੱਪ Sapp Snake</p>
<p>ਕੱਪ Cup</p>	<p>ਜਗ Jug</p>	<p>ਕਮਲ Kamal</p>
<p>ਹਨ Han are</p>	<p>ਵੱਲ Wal towards</p>	<p>ਕਣਕ Kanak Wheat</p>
<p>ਸਨ San were</p>	<p>ਸਭ Sabh all</p>	<p>ਮਟਰ Maṭar Peas</p>
<p>ਜਲ Jal Water or burn</p>	<p>ਰੱਖ Rakh to put</p>	<p>ਸੜਕ Saṛak Road</p>
<p>ਚੱਲ Chal Go</p>	<p>ਦਸ Das Ten</p>	<p>ਪਰਬਤ Parbat Mountain</p>
<p>ਫੜ Faṛ Catch</p>	<p>ਗਰਮ Garam hot</p>	<p>ਦਰਦ Dard Pain</p>

ਕਰ
Kar
to do

ਗੱਲ
Gal
Talk

ਤਰ
Tar
Swim or
Cucumber

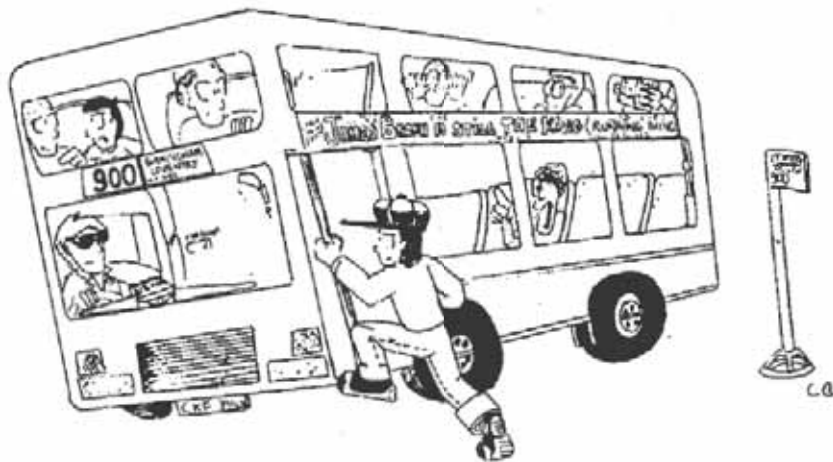
ਗਲਤ
Galat
Wrong

ਨਰਮ
Naram
Soft

ਫਰਸ਼
Farsh
Floor

ਬਸ ਕਰ। ਘਰ ਚੱਲ। ਗੱਲ ਕਰ। ਹੱਥ ਫੜ।
ਕੱਪ ਫੜ। ਬਸ ਫੜ ਘਰ ਵੱਲ ਚੱਲ। ਚੱਲ ਗੱਲ
ਕਰ। ਕੱਪ ਰੱਖ। ਹੱਥ ਗਰਮ ਕਰ। ਸਭ ਘਰ ਹਨ।
ਕਮਲ ਫਲ ਕੱਟ।

SIKHBOOKCLUB.COM

ਬਸ ਫੜ ਘਰ ਵੱਲ ਚੱਲ।

Kannā (ā) ਕੰਨਾ (ੜ)

as in arm, charm, farm

Kanna makes the sound longer

ਅ + ੜ	ਆ	ā	Come
ਜ + ੜ	ਜਾ	Jā	Go
ਖ + ੜ	ਖਾ	Khā	Eat
ਗ + ੜ	ਗਾ	Gā	Sing
ਨ + ੜ	ਨਾ	Nā	No

ਕਾਰ Car	ਹਾਰ Hār Necklace	ਬਾਲਕ Bālak Child	ਚਮਚਾ Chamchā Spoon
ਗਾਜਰ Gājar Carrot	ਜਾਲ Jāl Net	ਧਾਗਾ Dhāgā Thread	ਪਾਰਕ Park
ਚਾਰ Chār Four	ਚਾਚਾ Chāchā Uncle	ਵਾਜਾ Wājā Harmonium	ਹਰਾ Harā Green
ਰਾਤ Rāt Night	ਮਾਮਾ Māmā (mother's brother) Uncle	ਕਾਲਾ Kālā Black	ਹਵਾ Hawā Air
ਚਾਹ Chāh Tea	ਨਾਨਾ Nānā (mother's father)	ਪਾਲਾ Pālā Cold	ਪਤਾ Patā Address
ਰਾਗ Rāg Song	ਬਾਬਾ Bābā Grandfather	ਸਾਲਾ Sālā (wife's brother)	ਚਲਾ Chalā Drive

ਸਾਫ਼	ਦਾਦਾ	ਵਜਾ
Sāf	Dādā	Wajā
Neat	Grandfather	to play
ਘਾਹ	ਭਾਰਾ	ਅਚਾਰ
Ghāh	Bhārā	Achār
Grass	Heavy	Pickle
ਮਕਾਨ	ਆਰਾ	ਤਬਲਾ
Makān	Ārā	Tablā
House	Saw	Indian drum
ਅਨਾਰ	ਤਾਰਾ	ਚਮਕਦਾ
Anār	Tārā	Chamkdā
Pomegranate	Star	Shines

ਸ਼ਾਮ ਘਰ ਆ। ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਾਫ਼ ਕਰ।
ਖਾਣਾ ਖਾ। ਅਰਾਮ ਕਰ। ਮਕਾਨ ਸਾਫ਼ ਰੱਖ। ਚਾਚਾ
ਆ। ਫਲ ਖਾ। ਰਾਗ ਗਾ। ਅੱਜ ਨਾ ਜਾ। ਕਾਕਾ
ਆ। ਗਾਜਰ ਨਾ ਖਾ। ਧਾਗਾ ਕੱਟ। ਮਾਮਾ ਅੱਜ
ਨਾ ਜਾ। ਕਾਰ ਚਲਾ।

ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਾਫ਼ ਕਰ।

Sihārī (i) ਸਿਹਾਰੀ (f)

as in will, kill. It is a short sound.

ਹਿਰਨ Hiran Deer	ਦਿਨ Din Day	ਹਿੱਲ Hill to move	ਰਿੱਛ Richh Bear
ਸਿਰ Sir Head	ਦਿਲ Dil Heart	ਹਿਲਾ Hilā Move	ਸਿੱਖ Sikh to learn
ਲਿਖ Likh to write	ਮਿਣ Min to measure	ਪਿਤਾ Pitā Father	ਕਿਸਦਾ Kisdā whose
ਗਿਣ Gin to count	ਇੱਕ Ik One	ਧਿਆਨ Dhiān care	ਕਿਤਾਬ Kitāb Book

ਕਿਰਨ ਤਬਲਾ ਸਿੱਖ। ਹਿਰਨ ਫੜ। ਦਸ ਤਕ
ਗਿਣ। ਨਹਿਰ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾ। ਕਿਤਾਬ ਲਿਆ।
ਹਿੱਲ ਨਾ। ਕਿਰਪਾਲ ਖਾਣਾ ਖਾ। ਨਿਰਮਲ ਧਿਆਨ
ਨਾਲ ਕਾਰ ਚਲਾ। ਬਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਜਾ।

ਨਿਰਮਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਾਰ ਚਲਾ।

Bihārī (ī) ਬਿਹਾਰੀ (ੀ)

as in week, seen. It is a long sound.

ਹਾਥੀ Hāthī Elephant	ਹੀਟਰ Heater	ਘੜੀ Gharī Watch
ਸੀਟੀ Sīṭī Whistle		ਮਾਸੀ Māsī Aunt (mother's sister)
ਚਾਚੀ Chāchī Aunt (father's younger brother's wife)		ਪਾਣੀ Pāṇī Water
ਤਾਈ Tāī (father's elder brother's wife)		ਗੀਤ Gīt Song
ਦਾਦੀ Dādī Grand Mother (father's mother)		ਕਾਲੀ Kālī Black
ਨਾਨੀ Nānī Grand Mother (mother's mother)		ਪੀ Pī Drink
ਹਰੀ Harī Green	ਆਈ Āī Came	ਗਈ Gāī Went

ਸਬਜ਼ੀ
Sabzi
Vegetable

ਛਤਰੀ
Chhatri
Umbrella

ਸਰਦੀ
Sardi
Cold

ਵੀ
Wi
Also

ਕੁੰਜੀ
Kunji
Key

ਕਾਫੀ
Coffee

ਦਾਦੀ ਆਈ। ਨਾਨੀ ਵੀ ਆਈ। ਮਾਸੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ
ਆਈ। ਪਰ ਚਾਚੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਤੀਲੀ
ਨਾਲ ਹੀਟਰ ਜਗਾ। ਗਰਮ ਕਾਫੀ ਪੀ। ਹਰੀ
ਸਬਜ਼ੀ ਖਾ।

ਗੀਤਾ ਦੀ ਤਾਈ ਆਈ। ਸ਼ੀਲਾ ਗੀਤ ਗਾ। ਸੀਟੀ
ਨਾ ਵਜਾ।

ਗਰਮ ਕਾਫੀ ਪੀ।

Aunkar (u) ਔਕੜ (_)

as in full, pull. It is a short sound.

ਫੁੱਲ Phul Flower	ਗੁਲਾਬ Gulāb Rose	ਕੁਲਫੀ Kulfi Ice-cream
ਮੁਰਗੀ Murgī Hen	ਕੁਰਸੀ Kursī Chair	ਮੁੜ Mur Come back Turn
ਜੁਰਾਬ Jurāb Socks	ਉਹ Oh (He, She, That)	ਖੁਸ਼ Khush Happy
ਸੁਣ Sun Listen	ਰੁਸ Rus to get angry	ਉਡਦਾ Uḍ-da Flies
ਬੁਣ Buṇ Knit	ਪੁਲ Puḷ Bridge	ਤੁਰ Tur Walk
ਸੁਖ Sukh Comfort	ਤੁਹਾਡਾ Tuhāḍā Yours	ਜੁਕਾਮ Zukām Cold

ਰਾਮ ਗੱਲ ਸੁਣ। ਮੁੜ ਆ। ਕਾਕਾ ਰੁਸ ਨਾ। ਇੱਕ
ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਲਿਆ। ਕੁਲਫੀ ਨਾ ਖਾ। ਜੁਰਾਬ
ਬੁਣ। ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਚੱਲ। ਪੁਲ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾ।

Dulāikar (ū) ਦੁਲੈਂਕੜ (ੂ)

as in moon, soon, food. It is a long sound.

ਬੂਟਾ Būṭā Plant	ਚਾਕੂ Chākū Knife	ਮੂਲੀ Mūlī Radish
ਸੂਈ Sūī Needle	ਹੂਵਰ Hoover	ਝਾੜੂ Jhārū Broom
ਕਬੂਤਰ Kabūtar Pigeon	ਲੂਟਨ Luton (city in U.K.)	ਆਲੂ Ālū Potato
ਗਊ Gaū Cow	ਸੂਰਜ Sūraj Sun	ਲੂਣ Lūṇ Salt
ਬੂਠ Jhūṭh Lie	ਸਕੂਲ School	ਧੂੜ Dhūr Dust

ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਆਲੂ ਛਿੱਲੋ। ਸਕੂਲ ਜਾ। ਹੂਵਰ ਕਰ।
 ਮੂਲੀ ਨਾ ਖਾ। ਬੂਟਾ ਲਾ। ਚਾਕੂ ਲਿਆ। ਸੂਰਜ
 ਛਪ ਗਿਆ। ਕਬੂਤਰ ਫੜ। ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਨਾ
 ਫੜ। ਦਾਲ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਪਾ। ਬੂਟ ਪਾਲਿਸ਼ ਕਰ।
 ਸੂਈ ਵਿੱਚ ਧਾਗਾ ਪਾ। ਸੂਈ ਨਾਲ ਕਮੀਜ਼ ਸੀ।
 ਦਰੀ ਦੀ ਧੂੜ ਝਾੜ।

Lāvā̃ (e) ਲਾਵਾਂ (ੇ)

as in rain, pain

ਕੇਲਾ Kelā Banana	ਸ਼ੇਰ Sher Lion	ਭੇਡ Bhed Sheep
ਸੇਬ Seb Apple	ਮੇਲਾ Melā Fair	ਹਰੇ Hare Green
ਟਰੇਨ Train	ਤਾਰੇ Tāre Stars	ਅਤੇ Ate And
ਰੇਲ Rail	ਸਾਰੇ Sāre All	ਕਪੜੇ Kapre Clothes
ਤੇਲ Tel Oil	ਸਾਡੇ Sāde Ours	ਨਿਆਣੇ Niāṇe Children
ਛੋੜ Chher Touch	ਭਾਰੇ Bhāre Heavy	ਨੀਲੇ Nile Blue
ਤੁਹਾਡੇ Tuhāde Yours	ਬੇਟਾ Beṭā Son	ਬੋੜੀ Beṛī Boat

ਬਲੇਡ
Blade

ਖੇਡ
Khed
Game

ਵੇਖਣਾ
Wekhṇā
To look

ਰਾਮੇਸ਼
Rāmesh
(name of a boy)

ਕਮਲੇਸ਼
Kamlesh
(name of a girl)

ਵੇਚਣਾ
Wechṇā
To sell

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਖਾਣਾ। ਫੇਰ ਲੂਟਨ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ।

ਸੇਬ ਖਾ। ਸਾਰੇ ਕੇਲੇ ਨਾ ਖਾਣਾ। ਰਾਮੇਸ਼ ਅਤੇ
ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਜਾਣਾ।

ਤੇਲ ਨਾਲ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰ। ਬਲੇਡ ਨਾ ਛੇੜ। ਮੇਲੇ
ਜਾ। ਸ਼ੇਰ ਵੱਲ ਵੇਖ। ਤਾਰੇ ਗਿਣ। ਅੱਜ ਨੀਲੇ
ਕਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾ।

ਮਨਦੀਪ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਪਰ ਮੇਜਰ ਸਾਈਕਲ
ਤੇ ਆਇਆ।

Dulāvā̃ (æ) ਦੁਲਾਵਾਂ (ੲ)

as in fat, hat, cat

ਬੈਗ Bag	ਕੈਮਰਾ Camera	ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ Television
ਪੈਰ Pær Foot	ਪੈਦਲ Pædal on foot	ਸੈਂਤੀ Sæntī Thirty-seven
ਐਤਵਾਰ Ætwār Sunday	ਮੈਲਾ Mælā Dirty	ਸੈਨਕ Sænak Soldier
ਸੈਰ Sær Walk	ਮੈਲੇ Mæle Dirty (Plural of ਮੈਲਾ)	ਮੈਦਾਨ Mædān Ground
ਭੈਣ Bhæṅ Sister	ਹੈ Hæ is	ਬੈਠ Bæṭh To sit

ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਕਪੜੇ ਮੈਲੇ ਹਨ। ਨਿਆਣੇ ਐਤਵਾਰ ਸਕੂਲ ਨਾ ਗਏ। ਕੈਮਰਾ ਠੀਕ ਕਰ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਨਿਆਣੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਬਹੁਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਭੈਣ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ। ਮੈਲੇ ਕਪੜੇ ਨਾ ਪਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ? ਅੱਜ ਸੂਰਜ ਚਮਕਦਾ ਹੈ।

Hoṛā (o) ਹੋੜਾ (~)

as in boat, goat

ਘੋੜਾ Ghoṛā Horse	ਕੋਟ Coat	ਖੋਤਾ Khotā Donkey
ਮੋਰ Mor Peacock	ਮੋਟਾ Motā Fat	ਖਾਓ Khāo Eat
ਕੋਲ Kol Near	ਰੋਟੀ Rotī Chapati	ਪਾਓ Pāo Wear
ਸ਼ੋਰ Shore Noise	ਬੋਲ Bol Speak	ਮੋਤੀ Motī Pearl

ਸਾਡਾ ਤੋਤਾ ਉਡਦਾ ਹੈ। ਤੋਤਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਘੋੜਾ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕੋਟ ਪਾਓ, ਸਰਦੀ ਹੈ। ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲ। ਰਾਮੇਸ਼
ਦਾ ਭਰਾ ਮੋਟਾ ਹੈ।

ਘੋੜੇ ਵੱਲ, ਵੇਖੋ, ਉਹ ਹਰਾ ਘਾਹ ਚਰਦਾ ਹੈ। ਖੋਤਾ
ਹਿਣਕਦਾ ਹੈ। ਹੀਟਰ ਕੋਲ ਬੈਠ। ਸ਼ੋਰ ਨਾ ਪਾ।

Kanṁrā (੭) ਕਨੌੜਾ (੮)

as in taught, fought, caught

ਪੌੜੀ	ਹਥੌੜਾ	ਫੌਜੀ
Poṛī	Hathoṛā	Foṛjī
Ladder	Hammer	Soldier
ਕੌਲੀ	ਰੌਲਾ	ਪੌਣਾ
Koḷī	Roḷā	Poṇā
Dish	Noise	$\frac{3}{4}$
ਕੌਣ	ਕੌੜੀ	ਦੌੜ
Koṇ	Koṛī	Doṛ
Who	Bitter	Run
ਸੌ	ਅੱਖਾ	ਫੌਜ
So	Okhā	Foṛj
Hundred	Difficult	Army
ਮੌਸਮ	ਮੌਤ	
Moṣam	Moṭ	
Weather	Death	

ਕੌਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਲ ਪਾ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਨਾ ਪਾ। ਦਾਲ ਕੌੜੀ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੌਣਾ ਜਗ ਭਰ। ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੌੜ ਕੇ ਚੱਲ। ਕੁਲਦੀਪ ਦੇ ਘਰ ਅੱਜ ਕੌਣ ਆਇਆ ਹੈ? ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਮੇਖ ਠੋਕ। ਪੌੜੀ ਲਾ ਕੇ ਕੌਠੇ ਤੇ ਜਾ। ਸੌ ਮੀਲ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਜਾਣਾ ਅੱਖਾ ਹੈ।

Adhikk ਅੱਧਕ (ੱ)

ੱ doubles the sound of the following consonant in the word.
It sometimes changes the meaning of the words.

ਕੁੱਤਾ
Kuttā
Dog

ਅੱਖ
Akkh
Eye

ਇੱਟ
Itt
Brick

ਨੱਕ
Nakk
Nose

ਅੱਜ
Ajj
Today

ਬਿੱਲੀ
Billi
Cat

ਹੱਸ
Hass
Laugh

ਪੱਕਾ
Pakkā
Fast, Hard

ਮਿੱਠਾ
Mitthā
Sweet

ਦੁੱਧ
Duddh
Milk

ਗੱਡੀ
Gaddī
Train

ਜੱਗ
Jug

ਸੱਪ
Sapp
Snake

ਜੁੱਤੀ
Jutti
Shoes

ਮੱਖੀ
Makkhī
Fly

ਕੁਲਬੀਰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ
 ਪਾ। ਨੱਕ ਸਾਫ਼ ਕਰ। ਅੱਜ ਮਨਦੀਸ਼ ਨੇ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ
 ਪੀਤਾ। ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਨਾ ਹੱਸ। ਕੁੱਤਾ ਇੱਕ
 ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ। ਇੱਟ ਨਾ ਮਾਰ। ਅੰਬ
 ਮਿੱਠਾ ਫਲ ਹੈ। ਅੰਗੂਰ ਖੱਟੇ ਹਨ। ਰਸ਼ਵੀਰ ਮੇਰਾ
 ਪੱਕਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ
 ਦਰਦ ਹੈ। ਦਰਖਤ ਦੇ ਪੱਤੇ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ
 ਜੁੱਤੀ ਛੋਟੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਐਤਵਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ
 ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਹੈ।

SIKHBOOKS.COM

Ṭippee ਟਿੱਪੀ (°)

Ṭippee ° gives the sound of a mild 'n'. It nasalises the vowel sound with which it is used. Ṭippee is used with those words which have symbols either in the beginning or below the words (e.g. f, -, =). Ṭippee is also used with words having Mukta.

ਮੁੰਡਾ Mundā Boy	ਇੰਜਣ Engine	ਦੰਦ Dand Teeth
ਸਿੰਗ Sing Horn	ਸੁੰਦਰ Sundar Beautiful	ਦੁੰਡ Dhūṅḍ Search
ਸਿੰਘ Singh (name of a boy)	ਸੁੰਘ Sungh Smell	ਅੰਬ Amb Mango
ਪਿੰਡ Pind Village	ਖੰਡ Khand Sugar	ਚੁੰਜ Chunj Beak
ਸਿੰਜ Sinj To water	ਅੰਗੂਰ Angūr Grapes	ਪੰਛੀ Panchhī Bird
ਚੰਗਾ Changā Good	ਧੁੰਦ Dhund Fog	ਪਤੰਗ Patang Kite

ਅੰਬ ਚੂਪ। ਫੁੱਲ ਸੁੰਘ। ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ
 ਦਾ ਨਾਮ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਦਰਖਤ ਤੇ ਬੈਠੇ
 ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀ ਭੈਣ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗਈ।
 ਪੰਛੀ ਉਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਕਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸਿੰਗ ਹੁੰਦੇ
 ਹਨ। ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾ। ਕੁਲਬੀਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ
 ਕੁੜੀ ਹੈ।

ਪੰਛੀ ਉਡ ਰਹੇ ਹਨ।

Bindī ਬਿੰਦੀ (◌̣)

Bindi (◌̣) also gives the sound of mild 'n'. It too nasalises the vowel sound with which it is used. Bindi is used with ਾ, ੀ, ੇ, ੈ, ੌ and ੍. Where the Bindi does not give any 'n' sound but simply nasalises a vowel; we indicate it by placing the ~ symbol above the vowel.

ਗਾਂ	ਕਾਂ	ਆਂਡਾਂ
Gạ̄	Kạ̄	Āḍạ̄
Cow	Crow	Egg
ਮਾਂ	ਨੀਂਦ	ਭਾਂਡੇ
Mạ̄	Nīḍ	Bhāḍe
Mother	Sleep	Utensils
ਛਾਂ	ਗੇਂਦ	ਸਾਂਗ
Chhạ̄	Gēḍ	Sāḅg
Shade	Ball	Copy
ਹਾਂ	ਕਿਉਂ	ਕੈਂਚੀ
Hạ̄	Kiụ̄	Kạ̄echī
Yes	Why	Scissors

ਕਾਂ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਪੰਛੀ ਹੈ। ਗਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਬਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਗੇਂਦ ਨਾਲ ਖੇਡ। ਆਂਡੇ ਦਾ ਆਮਲੇਟ ਬਣਾ। ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ। ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਧਾਗਾ ਕੱਟ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਕੂਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ।

Rara (R) in the foot of a letter ਪੈਰੀਂ ਰਾਰਾ (੨)

When R (੨) is written as a sub-script below another letter it is called the ਰ in the foot. Here it is important to remember that the vowel symbol used with the upper symbol is pronounced after the ਰ. For example, in the word ਕ੍ਰੋਧ the o sound of the symbol ੨ is pronounced after ਰ.

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ	ਅਪ੍ਰੈਲ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
Shrīmān	April	Amritsar
Sir		A city in India

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ	ਇਸਤ੍ਰੀ	ਪ੍ਰਾਂਤ
Shrimatī	Istri	Prāt
Madam	Woman or Press	Province

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ	ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼	ਪ੍ਰੀਖਿਆ
Krishan	Angrez	Prīkhiā
(name of a person)	English Man	Examination

ਕ੍ਰੋਧ	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	ਪ੍ਰਵੀਨ
Krodh	Programme	Prevīn
Anger		(name of a girl)

ਸਭ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਧ ਨਾ ਕਰ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਈ। ਸਾਈਮਨ ਇੱਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਮੁੰਡਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਗਏ।

Hāhā at the end of a word. ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹ

ਹ at the end of a word in Panjabi is not pronounced. Such words are pronounced with a high tone. Some of these words commonly used in Panjabi are given below :

ਚਾਹ, ਰਾਹ, ਇਹ, ਉਹ, ਮੀਂਹ, ਲਾਹ, ਮੂੰਹ, ਕੜਾਹ, ਤੀਹ,
ਵੀਹ, ਸਾਹ, ਗਵਾਹ

We mark the high tone symbol /'. Pronounce these words as :

ਚਾਹ	chā'	ਮੂੰਹ	mū'
ਰਾਹ	rā'	ਕੜਾਹ	kaṛā'
ਇਹ	é	ਤੀਹ	tí
ਉਹ	ó	ਵੀਹ	wí
ਮੀਂਹ	mī'	ਸਾਹ	sā'
ਲਾਹ	lā'	ਗਵਾਹ	gavā'

Pronounce these words without any ਹ/H/ but with high tone. Ask a native speaker of Panjabi to pronounce these words and imitate him or her.

In the foot of a letter. ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਹ/H/(ੁ)

ਹ symbol used as a subscript or ਹ in the foot as it is called, is not pronounced in Panjabi. Most (but not all) Panjabi words with '/h/ਹ in the foot' are pronounced with high tone. Again, imitate the native speaker in Panjabi.

ਪੜ੍ਹ	pār'	(to read)	ਬੰਨ੍ਹ	bānn'	(to tie)
ਚੜ੍ਹ	chār'	(to climb)	ਆਲ੍ਹਣਾ	ālaṇā'	(nest)
ਜੜ੍ਹ	jār'	(root)	ਗੱਲ੍ਹ	gāll'	(cheek)

ਪੱਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹ। ਦਰਖਤ ਤੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ। ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ
ਪੜ੍ਹ। ਇਸ ਬੂਟੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਲੰਮੀ ਹੈ।

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
27	ਸ਼ਾਮ ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਅਰਾਮ ਕਾਕਾ ਅੱਜ ਰੱਖ ਕੱਟ	Shām sābaṇ nāl Khāṇā arām Kākā ajj rakh cut	name of a boy soap with to eat, meal rest male child today to keep/to put to cut
28	ਕਿਰਨ ਤਕ ਨਹਿਰ ਲਿਆ ਕਿਰਪਾਲ ਨਿਰਮਲ ਬਸ ਵਿੱਚ	Kiran tak nehar liā Kirpāl Nirmal bus wich	name of a girl up to, to see canal to bring name of a boy/girl name of a boy/girl bus in
30	ਪਰ ਜਹਾਜ਼ ਤੀਲੀ ਜਗਾ ਗੀਤਾ ਸ਼ੀਲਾ ਵਜਾ	par jahāz tilī jagā Gitā Shilā wajā	but aeroplane match-stick to light name of a girl name of a girl blow
31	ਰਾਮ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ, ਦੀਆਂ	Rām Dā/dī/de/diān	name of a boy of
32	ਛਿੱਲ ਲਾ ਛੁਪ ਗਿਆ ਪੂਛ	chhill lā chhup giā pūchh	peel to plant/put has set tail

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
34	ਦਾਲ	dāl	pulse
	ਪਾ	pā	to put on, to put
	ਪਾਲਿਸ਼	pālīsh	polish
	ਕਮੀਜ਼	kamiz	shirt
	ਸੀ	sī	to sew, was
	ਦਰੀ	darī	carpet
	ਝਾੜ	jhār	dust off
	ਪੂੜ	dhūr	dust
	ਆਣਾ	āṇā	to come
	ਫੇਰ	fer	then
	ਦੇਖਣ	dekhaṇ	to see
	ਜਾਣ	jāṇ	to go
	ਮਾਲਿਸ਼	mālīsh	massage
	ਮਨਦੀਪ	Mandeep	name of a boy/girl
35	ਮੇਜਰ	Major	name of a boy
	ਤੇ	te	on
	ਸੁਖਦੇਵ	Sukhdev	name of a boy/girl
	ਗਏ	gae	went
	ਠੀਕ	ṭhik	mend, repair, alright
	ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ	ajj-kāll	these days
	ਬਹੁਤ	bḥat	a lot
	ਦੇਖਦੇ	dekhde	watch, see
	ਪਿਆਰ	piār	love
	ਕੀ	ki	what
36	ਤੋਤਾ	totā	parrot
	ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ	bol rihā hæ	is speaking
	ਤੇਜ਼	tez	fast
	ਚੱਲਦਾ ਹੈ	chaldā hæ	goes/walks
	ਭਰਾ	bhrā	brother
	ਚਰਦਾ ਹੈ	chardā hæ	eats
	ਵੇਖੋ	wekho	look/see

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
37	ਹਿਣਕਦਾ ਲੜਾਈ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਭਰ ਦੇਰ ਇਸ ਲਈ ਕੁਲਦੀਪ ਆਇਆ ਹੈ ਮੇਖ ਠੋਕ ਕੋਠਾ, ਕੋਠੇ ਮੀਲ	hiṅkdā laṛāi mōt ho gāi bhar der is lai Kuldip āiā hae mekh ṭhok koṭhā/koṭhe mil	neighs battle/fight died fill late therefore name of a boy/girl has come nail to hammer roof/house mile
39	ਕੁਲਬੀਰ ਮਨਦੀਸ਼ ਪੀਤਾ ਕਲਾਸ ਪਿਆਰਾ ਜਾਨਵਰ ਮਾਰ ਅੰਗੂਰ ਖੱਟੇ/ਖੱਟਾ ਰਸ਼ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਮਿੱਤਰ ਸੱਜੀ ਪੱਤੇ ਸੁੱਕ ਛੋਟੀ ਛੁੱਟੀ ਚੁਪ ਜੀ	Kulbir Mandeesh pitā class piārā jānwar mār angūr khaṭṭe/khaṭṭā Rashvir merā mittar sajjī patte sukk chhoṭī chhuṭṭī chūp jī	name of a boy/girl name of a boy/girl drank class lovely animal to kill grapes sour name of a boy/girl my friend right leaves dry small/younger holiday suck used for respect
41			

Page	Panjabi	Panjabi in Roman Script	Meaning
42	ਨਾਮ	nām	name
	ਗਈ	gai	went
	ਬਕਰੀ	bakrī	goat
	ਕੁੜੀ	kuṛī	girl
	ਦੋ	do	two
	ਚਲਾਕ	chalāk	clever
	ਥਣ	ṭhaṇ	teats
	ਮੈਨੂੰ	mænū	to me
	ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ	nahī āuṅḍī	does not come
	ਖੇਡ	kheḍ	play
43	ਆਮਲੇਟ	āmleṭ	omlette
	ਕੁਲਵਿੰਦਰ	Kulwinder	name of a boy/girl
	ਪ੍ਰੇਮ	prem	love
	ਵੱਡਾ	waddā	big, elder
	ਸ਼ਹਿਰ	shehr	city
44	ਵਿਸਾਖੀ	visākhi	Panjabi festival
	ਗੁਰਦਵਾਰਾ	gurdwārā	Sikh temple
	ਰਾਹ	rā	path
	ਇਹ	eih (ੳ)	this
	ਉਹ	oh (ੴ)	that
	ਮੀਂਹ	mī	rain
	ਲਾਹ	lā	to put down
	ਮੂੰਹ	mū	mouth
	ਕੜਾਹ	kaṛā	Indian sweet
	ਤੀਹ	tī	thirty
	ਵੀਹ	wī	twenty
	ਸਾਹ	sā	breath
	ਪੱਗੜੀ	pagṛī/pagg	turban
ਲੰਮੀ	lami	long	
ਆਪਣੀ	āpṇī	your	